

Quickscan & aanvullend ecologisch onderzoek

Leusinkbrink Zuid Ruurlo

Dit rapport is gedrukt op
100% FSC-papier

Oktober 2023
rapportnummer: 231725

Colofon

Titel:

QuickScan en aanvullend ecologisch onderzoek
Leusinkbrink Zuid Ruurlo

In opdracht van:

Gemeente Berkelland
Postbus 200
7270 HA Borculo
Contactpersoon: Dhr. D. Esselink

Uitgevoerd door:

Ecochore Natuurtechniek
Ruitersweg 8
7152 DE EIBERGEN
T 0544-350297
M 06-15904121
E info@ecochore.nl
I www.ecochore.nl

Onderzoeksgroepen:

QuickScan (algemeen) en nader onderzoek naar vleermuizen, vogels en kleine marterachtigen

Onderzoeksmethodiek:

Auditieve (batdetector Pettersson D240x, D500x, batlogger M en Anabat Walkabout), marterbox, trapcams, visuele inspectie en territoriumkartering

Auteur:

Jasper Gelderblom

Collegiale toetsing:

Bas Voerman

Datum:

Oktober 2023

Status:

definitief

Foto voorzijde:

huismus, gewone dwergvleermuis, steenuil en een impressie van het plangebied

Correspondentie door Ecochore Natuurtechniek vindt uitsluitend plaats op digitale wijze of op FSC/PEFC gecertificeerd papier.

Ecochore Natuurtechniek is aangesloten bij Samenwerkingsverband Ecologie: www.ecochore.nl

INHOUD

1. AANLEIDING EN DOEL	1
2. INVENTARISATIEOPZET	2
2.1 ONDERZOEKSMETHODIEK	2
2.1.1 QUICKSCAN NATUURONDERZOEK	2
2.1.2 AANVULLENDE ECOLOGISCHE ONDERZOEKEN	3
2.2 VOLLEDIGHEID INVENTARISATIE	4
2.3 GEBIEDSBESCHRIJVING	5
2.4 GEPLANDE WERKZAAMHEDEN	6
3. ONDERZOEKSRESULTATEN	7
3.1 FLORA	7
3.2 (BROED)VOGELS	7
3.2.1 HUISMUS (PASSER DOMESTICUS)	8
3.2.2 STEENUIL (ATHENE NOCTUA)	8
3.2.3 GIERZWALUW (APUS APUS)	8
3.3 HERPETOFAUNA EN VISSEN	8
3.4 ZOOGDIEREN	8
3.4.1 GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN	8
3.4.2 VLEERMUIZEN	9
3.4.2.1 VOORZOMERONDERZOEK - KRAAMPERIODE	9
3.4.2.2 NAZOMERONDERZOEK – BALTS-/PAARPERIODE	10
3.5 ONGEWERVELDEN	10
4. TOETSING SOORTENBESCHERMING–WET NATUURBESCHERMING	11
4.1 ALGEMEEN	11
4.2 EFFECTEN	11
4.2.1 FLORA	11
4.2.2 (BROED)VOGELS	12
4.2.3 HERPETOFAUNA EN VISSEN	13
4.2.4 GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN	13
4.2.5 VLEERMUIZEN	13
4.2.6 LEEFGEBIED VLEERMUIZEN	14
4.2.7 ONGEWERVELDEN	15
5. CONCLUSIE	16
GERAADPLEEGDE BRONNEN	18
BIJLAGEN	19
BIJLAGE 1 - IMPRESSIE PLANGEBIED	20
BIJLAGE 2 – VERSPREIDINGSKAARTEN AANGETROFFEN SOORTEN	21
BIJLAGE 3 - TOELICHTING WET NATUURBESCHERMING – SOORTENBESCHERMING	22

1. AANLEIDING EN DOEL

Op het terrein liggend tussen de Groenloseweg, Brinklaan, Nieuwenhuissteeg en Hessenweg te Ruurlo, is Gemeente Berkelland voornemens een nieuwe woonwijk te realiseren onder de naam Leusinkbrink Zuid. Binnen het plangebied, aan de Groenloseweg 44, is eveneens een voormalige smederij met woning en bijgebouwen aanwezig die voor deze ontwikkeling zal worden gesloopt.

Het slopen van betreffende gebouwen en het bouwrijp maken en bebouwen van het plangebied kan effecten hebben op aanwezige beschermde soorten. Middels de Wet Natuurbescherming wordt een groot aantal plant- en diersoorten beschermd. Als er plannen zijn om bepaalde (ruimtelijke) handelingen uit te voeren of wijzigingen aan te brengen in het bestemmingsplan, zal er onderzocht moeten worden of deze plannen, of onderdelen hiervan, nadelige effecten kunnen hebben op aanwezige of mogelijk aanwezige beschermde flora en fauna. Door het uitvoeren van een natuurtoets kan worden bepaald of dier- en plantsoorten negatieve gevolgen kunnen ondervinden van de werkzaamheden dan wel dat er gezocht moet worden naar mitigerende en/of compenserende maatregelen. Hiervoor kan het noodzakelijk zijn dat een ontheffing moet worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. Dit is in de meeste gevallen de betreffende provincie waarin het project ligt.

Om aan de zorgplicht te kunnen voldoen die gesteld wordt in de Wet Natuurbescherming, is aan Ecochore Natuurtechniek opdracht gegeven voor de uitvoering van een ecologisch onderzoek om zo de mogelijk negatieve effecten op flora en fauna in kaart te brengen. Op voorhand is ingeschat dat van vleermuizen, vogels (huismus, gierzwaluw en steenuil) en marterachtigen te weinig gedetailleerde en recente verspreidingsgegevens voorhanden zijn, waardoor nader onderzoek naar deze soorten noodzakelijk wordt geacht. Om deze reden is voor deze soortgroepen nader onderzoek uitgevoerd.

Om de functie van het gebied voor vleermuizen, vogels en kleine marterachtigen in kaart te kunnen brengen, is het ecologisch onderzoek uitgevoerd in de periode maart-september 2023. Hierbij zijn verspreid over het voor- en zomerhalfjaar verschillende inventarisaties uitgevoerd door deskundigen op het gebied van deze soortgroepen.

Tijdens het aanvullend ecologische onderzoek is als doel gesteld de volgende vragen te kunnen beantwoorden:

- Welke (beschermde) soorten maken gebruik van de locatie;
- Welke functie heeft het gebied voor betreffende soorten;
- Wordt bij uitvoer van de ingreep de Wet Natuurbescherming overtreden.

Dit rapport beschrijft de bevindingen en consequenties van zowel het quickscan onderzoek als het aanvullende onderzoek.

2. INVENTARISATIEOPZET

Voor het ecologisch onderzoek zijn in 2023 een algemene QuickScan en aanvullend gericht onderzoek uitgevoerd naar vleermuizen, huismus, gierzwaluw, steenuil en kleine marterachtigen. De toegepaste onderzoeksmethoden worden in onderstaande paragraaf nader toegelicht. Tijdens alle bezoeken waren de weersomstandigheden geschikt voor het inventariseren van deze soorten (zie Tabel 1). Gezien het opdelen van het plangebied in verschillende onderzoeksclusters en de onderzoeksinspanning en -methodiek, wordt verwacht dat er geen essentiële functies zijn gemist.

Bezoekdata	Starttijd	Weergesteldheid	Hoofdonderzoek
17-04-2023	ochtend	Bewolking 5/8, droog, windkracht 2 Bft NNO, 12°C	QS + huismus
20-04-2023	17:00 en avond	Bewolking 7/8, droog, windkracht 2 Bft NO, 7°C	steenuil
15-05-2023	ochtend	Bewolking 8/8, droog, windkracht 2 Bft NW, 12°C	huismus
17-05-2023	21:30	Bewolking 2/8, droog, windkracht 1 Bft N, 11°C	steenuil
25-05-2023	21:00	Bewolking 3/8, droog, windkracht 1 Bft NNO, 15 °C	vleermuizen – kraam/zomer gierzwaluw
03-06-2023	21:50	Bewolking 1/8, droog, windkracht 1 Bft NO, 17 °C	steenuil
18-06-2023	21:30	Bewolking 8/8, droog, windkracht 2 Bft OZO, 22 °C	vleermuizen – kraam/zomer gierzwaluw
25-06-2023	03:15	Bewolking 0/8, droog, windkracht 1 Bft ZZO, 15 °C	vleermuizen – kraam/zomer
05-07-2023	21:00	Bewolking 4/8, droog, windkracht 2 Bft W, 22 °C	vleermuizen – kraam/zomer gierzwaluw
01-08-2023	middag	Bewolking 5/8, droog, windkracht 1 Bft ZZO, 21 °C	Kleine marterachtigen
15-08-2023	23:30	Bewolking 5/8, droog, windkracht 2 Bft W, 19 °C	vleermuizen – balts
15-09-2023	middag	Bewolking 5/8, droog, windkracht 1 Bft OZO, 19 °C	kleine marterachtigen
01-10-2023	ochtend	Bewolking 6/8, droog, windkracht 1 Bft ZW, 12 °C	kleine marterachtigen
22-09-2023	23:15	Bewolking 8/8, droog, windkracht 3 Bft ZZW, 14 °C	vleermuizen – balts

Tabel 1: Bezoekdata en weersgesteldheid.

Het veldwerk is uitgevoerd door: F. Kouters, J. Gelderblom, K. Weiland en B. Voerman.

2.1 ONDERZOEKSMETHODIEK

2.1.1 QUICKSCAN NATUURONDERZOEK

Iedere dier- en plantgroep heeft zijn eigen methode van inventarisatie om zo een zo goed mogelijk beeld te krijgen van de betekenis van het gebied voor de betreffende soorten of groepen. Dit onderzoek is gestart in de vorm van een quickscan. Er is zowel globaal gekeken naar de daadwerkelijk aanwezige flora en fauna, als naar de mogelijke waarden die het gebied herbergt in andere tijden van het jaar die tijdens een éénmalig bezoek niet kunnen worden vastgesteld. Tijdens het onderzoek zijn de aanwezige ecotopen intensief geïnspecteerd op aanwijzingen van beschermde of Rode lijstgenoteerde flora en fauna.

Als aanvulling op het veldbezoek zijn verspreidingstabellen en verspreidingsatlassen met waarnemingen voor de locatie geraadpleegd op het voorkomen van beschermde of Rode Lijstgenoteerde soorten. De gebruikte waarnemingen zijn, tenzij anders vermeld, uit de periode 2012-2023.

2.1.2 AANVULLENDE ECOLOGISCHE ONDERZOEKEN

Vleermuizen

Voor het in kaart brengen van vleermuizen is zowel visueel als auditief geïnventariseerd. Met behulp van een heterodyne batdetector met opname- en vertragingfunctie (type: Pettersson D240x, Anabat Walkabout, Batlogger M en luisterkist D500x) is de echolocatie die vleermuizen uitzenden voor ons hoorbaar gemaakt. Wanneer op basis van frequentie, klank en ritme niet met 100% zekerheid de soort bepaald kon worden, is een opname gemaakt op externe opname apparatuur. Tijdens de meeste bezoeken is, naast de standaard batdetector, de volledige tijd gebruik gemaakt van een Batlogger M waarbij alle geluiden zijn opgenomen voor nadere analyse. Met behulp van de computerprogramma's Batsound en Kaleidoscoop zijn de geluiden nader geanalyseerd. Door de dieren ook zoveel mogelijk visueel waar te nemen is de determinatie geverifieerd en is het gedrag (en daarmee vaak de functie van het gebied) vastgesteld. Dit onderzoek is specifiek gericht op het in kaart brengen van verblijfplaatsen, soortsaanstelling en gebiedsgebruik. De voorzomerbezoeken, uitgevoerd door 2 ecologen per onderzoeksmoment, zijn uitgevoerd voor het in kaart brengen van kraam- en zomerverblijven. Tijdens de nazomerronden lag de nadruk op het in kaart brengen van balts- en paarlocaties en indicaties voor winterverblijven.

Het ochtendbezoek is uitgevoerd vanaf enkele uren voor zonsopkomst tot zonsopkomst. De avondbezoeken in het voorjaar zijn gestart ruim voor zonsondergang tot enkele uren hierna. Doordat binnen het plangebied ruige dwergvleermuizen en laatvliegers te verwachten waren, is tijdens de avondbezoeken langer gepost tot circa 2,5 uur na zonsondergang. Gedurende enkele onderzoeksmomenten is in het gebied een stationaire Batlogger M geplaatst om alle passerende vleermuizen in kaart te brengen. De bezoeken in augustus en september zijn in de avond- en nachtelijke uren uitgevoerd. Het onderzoek is minimaal 1 uur na zonsondergang gestart.

De gebruikte methoden zijn gebaseerd op het vleermuisprotocol 2021 zoals opgesteld door het Netwerk Groene Bureau, Gegevensautoriteit Natuur en de Zoogdiervereniging.

Vogels

Voor deze groepen is gericht onderzoek uitgevoerd naar vaste rust- en verblijfplaatsen. Voor vogels betreft het met name soorten van categorie 1-4 (zie bijlage 3) met in het bijzonder huismus, gierzwaluw en steenuil. Voor huismus en steenuil is gezocht naar territoriale mannetjes of nestindicerend gedrag zoals slepen met nestmateriaal, voervluchten of jonge vogels in directe relatie tot de woning. Voor steenuil is aanvullend gebruik gemaakt van geluidsnabootsing in de directe omgeving. Hierbij is niet op het te onderzoeken erf maar in de directe omgeving op goed hoorbare afstand van het gebouw gepost. Dit om een eventueel aanwezige steenuil zo min mogelijk te verstoren. Bij dit type onderzoek is gebruik gemaakt van geluiden die reeds jaren worden gebruikt en dus bewezen effectief zijn.

Het onderzoek naar gierzwaluw richt zich op het zogenaamde gieren, het met lawaai rakelings langs gevels scheren en eventueel invliegen in geschikte verblijfslocaties onder dakpannen en achter loodflappen. In het onderzoek is beoordeeld of vaste verblijfplaatsen aanwezig zijn en welke consequenties de werkzaamheden hebben op de feitelijke locaties en het duurzaam voortbestaan van de lokale populatie en individuen.

Voor de onderzochte vogelsoorten geldt een uitgebreide toetsing indien broedlocaties worden aangetast. Deze toetsing wordt gehanteerd bij aanvragen voor ontheffingen of omgevingsvergunningen. Door het uitgevoerde onderzoek kunnen de volgende vragen worden beantwoord.

Beoordelingskader:

- ☞ In welke mate wordt de functionaliteit van de vaste voortplantingsplaats en rust- en/ of verblijfplaats aangetast door de voorgenomen activiteiten?
- ☞ Is er een wettelijk belang? Eén van de volgende belangen moet gelden:
 - bescherming van flora en fauna (b)
 - veiligheid van het luchtverkeer (c)
 - volksgezondheid of openbare veiligheid (d)
- ☞ Is er een andere bevredigende oplossing voor de volgende zaken:
 - de locatie
 - de inrichting op de locatie
 - de wijze van uitvoering van de werkzaamheden.
- ☞ Komt de gunstige staat van instandhouding van de landelijke populatie niet in gevaar?

Deze onderzoeksvragen zijn opgesteld door het voormalige ministerie van EL&I en beschreven in de soortenstandaards van betreffende soorten. Sinds juli 2017 zijn de soortenstandaard vervangen door kennisdocumenten per diersoort. In deze soortenstandaards/kennisdocumenten is eveneens de onderzoeksinspanning geformuleerd om gefundeerde uitspraken te kunnen doen omtrent aan- of afwezigheid en functionaliteit van het gebied voor betreffende soorten. Het uitgevoerde onderzoek is op deze soortenstandaards, in combinatie met de broedvogel-monitoringshandleiding van SOVON, gebaseerd.

Deze kennisdocumenten zijn vrij via internet verkrijgbaar via <https://www.bij12.nl/>.

Grondgebonden zoogdieren

Voor verblijven van marterachtigen is binnen het plangebied intensief gezocht naar sporen (prenten, uitwerpselen, haren, prooiresten en dergelijke) en indicaties van vaste verblijfplaatsen. Daarnaast zijn er verschillende wildcamera's in geschikte delen van het plangebied geplaatst. Dit betrof twee trapcams en een marterbox. Bij de trapcams is eveneens gebruik gemaakt van visolie om met name de trefkans van steenmarter te vergroten.

De camera's zijn in totaal 2 maanden in het plangebied functioneel geweest waarbij tussentijds eenmaal de camera's zijn uitgelezen, gecontroleerd op deugdelijkheid en zijn verplaatst naar een andere potentieel geschikte locatie om zo de trefkans te verhogen.

In bovenstaande tabel zijn specificaties van de onderzoeksmomenten weergegeven. Tijdens alle onderzoeksmomenten is gezocht naar aanwijzingen van alle te onderzoeken beschermde soorten. In tabel 1 is in de laatste kolom weergegeven welke soortgroep als basis van de betreffende onderzoeksrunde diende.

2.2 VOLLEDIGHEID INVENTARISATIE

Quickscan natuuronderzoek

De inventarisatie is uitgevoerd middels een quickscan. Bij dit type natuuronderzoek wordt aan de hand van feitelijke veldwaarnemingen, literatuur en expert judgement een inschatting gemaakt van de mogelijke ecologische waarden van het gebied voor beschermde soorten planten en dieren. Hierdoor blijft het onderzoek een steekproef en zullen bepaalde soorten en functies niet zijn waargenomen, terwijl ze (op een ander tijdstip) wel aanwezig kunnen zijn. Voor een meer volledig beeld zijn aanvullende inventarisaties uitgevoerd.

Aanvullend onderzoek

De nadruk van het aanvullende onderzoek lag met name op het in kaart brengen van verblijfplaatsen in de te slopen gebouwen. Daarnaast is ook de functie van het overige gebied voor de te onderzoeken soorten in het onderzoek meegenomen.

De aanvullende onderzoeken zijn volgens de genoemde protocollen uitgevoerd. Een inventarisatie blijft echter uiteraard een steekproef. Het is dan ook mogelijk dat soorten en functies niet waargenomen zijn, terwijl dat ze (op een ander tijdstip) wel aanwezig zijn. Dit is echter acceptabel, de Wet Natuurbescherming vraagt een initiatiefnemer om alles te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden. Met de gekozen methode en inspanning is dan ook voldoende invulling gegeven aan artikel 1.11 (Zorgplicht, zie kader bijlage 3) van de Wet Natuurbescherming. Wat betreft het (voor)onderzoek heeft de initiatiefnemer dan ook gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

Wel moet hierbij worden opgemerkt dat de houdbaarheid van verspreidingsgegevens aan een maximale periode zijn gebonden. Voor de verspreidingsgegevens van licht beschermde soorten, of het juist ontbreken hiervan, wordt veelal een bruikbaarheidsperiode van circa 5-6 jaar gehanteerd, zoals de meeste gegevens in het quickscanrapport. Voor Europees beschermde soorten als vleermuizen en vogels geldt een bruikbaarheidsperiode van circa 2-3 jaar. Na deze periode zijn de gegevens verouderd en dient beoordeeld te worden of de gegevens voldoende up-to-date zijn om te gebruiken bij ruimtelijke ingrepen. Voor dit alles geldt wel dat de planlocatie niet drastisch verandert waardoor nieuwe leefsituaties kunnen zijn ontstaan. Deze afweging dient door een ter zake kundig ecoloog of het bevoegd gezag te worden beoordeeld.

Het onderzoek naar vogels is uitgevoerd middels diverse gerichte bezoeken. De bezoeken waren gericht op het in kaart brengen van aanwezige huismussen, gierzwaluwen en steenuilen. Hierbij is voornamelijk gezocht naar territoriale dieren, nestindicerend gedrag en sporen als uitwerpselen, prooiresten, haren, nesten en dergelijke. Door deze methoden, onderbouwd met de verkregen verspreidingsinformatie en literatuuronderzoek, kan worden gesteld dat een goed beeld van deze soorten in het gebied is verkregen.

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd in mei-september 2023. Het onderzoek is conform het vleermuisprotocol 2021 uitgevoerd. Voor de volledigheid is tijdens verschillende onderzoeksmomenten gebruik gemaakt van een extra stationaire batlogger M om een vollediger beeld te hebben van de aanwezige vleermuissoorten. Het onderzoek is door 1 (avonden) tot 2 (ochtend en baltperiode) ecologen per onderzoeksrunde uitgevoerd.

Door het uitvoeren van verschillende avond-, nacht- en ochtendbezoeken aangevuld met het gebruik van een stationaire batlogger M naast de standaard batdetectors en gebruik van nachtcamera Pulsar om zo een maximale trefkans te verkrijgen, kan, gezien de onderzoeksinspanning en de verkregen verspreidingsgegevens, worden gesteld dat er een volledig beeld is gekregen van de functies van het gebied voor alle soorten vleermuizen.

2.3 GEBIEDSBESCHRIJVING

De planlocatie is gelegen tussen de Groenloseweg, Brinklaan, Nieuwenhuissteeg en Hessenweg te Ruurlo. De locatie bestaat voor een groot deel uit akker (maisland), een braakliggend ruigteterrein en een woning met opstallen. De locatie is omsloten door woningbouw en een bomenlaantje.

De te slopen woning met opstallen is gelegen aan de Groenloseweg 44. Het bestaat uit een woonhuis met een oude smederij en diverse schuren, waaronder een grote loods. Het woonhuis met smederij is opgetrokken uit steens muren met mansardedak, voorzien van dakpannen.

Zie voor gebiedsligging figuur 1 en een gebiedsimpresie bijlage 3.

*Figuur 1: Ligging van het plangebied: links de ligging binnen de regio en rechts de ligging in de directe omgeving (binnen groene lijnen ligt de ligging van de omgeving van het plangebied en binnen de rode lijnen het plangebied).
Bron luchtfoto's: Google Earth*

2.4 GEPLANDE WERKZAAMHEDEN

Op het terrein tussen de Groenloseweg, Brinklaan, Nieuwenhuissteeg en Hessenweg te Ruurlo, is Gemeente Berkelland voornemens een nieuwe woonwijk te realiseren onder de naam Leusinkbrink Zuid. Hiervoor zal het terrein bouwrijp worden gemaakt en zal een leegstaande, voormalige smederij met bijgebouwen aan de Groenloseweg 44 worden gesloopt.

De werkzaamheden kunnen worden aangemerkt als Ruimtelijke Ingrepen. Op deze definitie is de afweging in het kader van de Wet Natuurbescherming (hoofdstuk 4) gebaseerd.

3. ONDERZOEKSRESULTATEN

In dit hoofdstuk worden kort de bevindingen van het onderzoek weergegeven. Ter aanvulling op de onderzoeksresultaten zijn verspreidingsatlassen geraadpleegd voor de kilometerhokken waarbinnen het plangebied ligt: 228-455.

In het volgende hoofdstuk worden de wettelijke consequenties en eventuele aanbevelingen beschreven. In bijlage 2 zijn de verspreidingskaarten opgenomen met enkele aangetroffen, beschermde soorten. Voor een toelichting op de Wet Natuurbescherming wordt verwezen naar bijlage 3.

3.1 FLORA

Binnen het plangebied zijn verschillende wilde plantensoorten aangetroffen. Een groot deel van het plangebied bestaat uit een akkerperceel met mais. Voor het overige deel bestaat het uit ruig grasland met algemene soorten als vlasbekje, duizendblad, rode klaver, grote brandnetel en enkele verwilderde tuinplanten. Verspreid staan verwilderde, gecultiveerde heesters. Aan de westrand van het gebied bevindt zich een houtsingel met oude zomereiken langs de Nieuwenhuissteeg.

De aangetroffen wilde vaatplanten zijn alle kenmerkend voor pionierssituaties, ruigten en bebouwde omgeving. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Gezien de intensiteit van de inventarisatie (eenmalig en in een kort tijdsbestek) is het mogelijk dat er plantensoorten zijn gemist. Aan de hand van de opbouw van het gebied zijn echter geen beschermde soorten te verwachten.

Literatuur

Verspreidingskaarten van Floron en verspreidingsdatabanken op internet laten geen beschermde soorten zien binnen het kilometerhok. Binnen het plangebied zijn geen geschikte groeiplaatsmogelijkheden voor beschermde soorten, en de vermelde Rode Lijstgenoteerde soort, waardoor deze soorten kunnen worden uitgesloten.

3.2 (BROED)VOGELS

Het quickscan onderzoek is uitgevoerd middels een eenmalig bezoek in het vogelbroedseizoen. Tijdens dit bezoek is een indruk gekregen van de samenstelling van de aanwezige broedvogelsoorten in de directe omgeving.

De aanwezige ecotopen op de planlocatie en directe omgeving (bebouwing en tuinen), bieden potentiële broedgelegenheden voor soorten uit ecologische vogelgroepen als:

- Struiken, struwelen en heggen
- Agrarische percelen
- Bebouwing en overige groepen

Tijdens het quickscan onderzoek en de aanvullende onderzoeken, zijn enkele vogelsoorten territoriaal binnen en rondom het plangebied waargenomen. Dit zijn soorten als koolmees, pimpelmees, kauw, merel, houtduif, winterkoning en zwarte kraai.

3.2.1 HUISMUS (PASSER DOMESTICUS)

Tijdens de verschillende onderzoekrondes zijn in het onderzoeksgebied geen huismussen waargenomen.

3.2.2 STEENUIL (ATHENE NOCTUA)

Tijdens de verschillende onderzoekrondes zijn binnen het plangebied geen territoria vastgesteld van steenuil.

3.2.3 GIERZWALUW (APUS APUS)

Tijdens de verschillende onderzoekrondes zijn in het plangebied geen territoria vastgesteld van gierzwaluw.

Literatuur

De atlas van Nederlandse broedvogels laat in het kilometerhok waarbinnen het plangebied ligt een groot aantal algemene broedvogels zien. Hierbij zijn ook enkele categorie 1-4 soorten als buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, kerkuil en sperwer.

3.3 HERPETOFAUNA EN VISSSEN

Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen verricht van soorten uit deze groepen. Voor beschermde reptielen en vissen ontbreekt het aan geschikt leefgebied en voortplantingshabitat binnen de strikte begrenzing van het plangebied.

Amfibieën

Het plangebied en de directe omgeving biedt, op een enkele mogelijk aanwezige tuinvijver na, geen geschikt biotoop voor soorten uit deze groep. Enkele zwervende dieren binnen de deelgebieden kunnen echter niet worden uitgesloten.

Literatuur

De verspreidingskaarten van RAVON (Reptielen, Amfibieën en Vissenonderzoek Nederland) laten enkele beschermde soorten amfibieën in het kilometerhok, en direct aangrenzende hokken, zien waarbinnen het plangebied gelegen is. Het betreft beschermde (vrijgestelde) soorten als bruine kikker en gewone pad en de niet vrijgestelde soort poelkikker. Voor deze laatst genoemde kikkersoort is het plangebied ongeschikt als leefgebied en zijn geen populaties binnen dispersieafstand bekend geworden.

3.4 ZOOGDIEREN

3.4.1 GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN

Tijdens het onderzoek zijn enkele waarnemingen van grondgebonden zoogdieren waargenomen zoals spitsmuis spec. en haas.

Het erf rondom de projectwoning en het omringende plangebied, bieden voor enkele algemene zoogdiersoorten een potentieel geschikt leefgebied. Hierbij moet met name gedacht worden aan soorten als: ware muizen, (algemene) spitsmuizen, konijn en egel.

Naast voornoemde soorten zijn in de literatuur vanuit de directe in de directe omgeving waarnemingen bekend geworden van steenmarter. Daarnaast biedt het plangebied door de aanwezigheid van enkele ruigtestroken, overhoeken en omringende groenstructuren,

mogelijkheden voor kleine marterachtigen en eekhoorn. Hierdoor zijn waarnemingen van deze beschermde en niet vrijgestelde soorten binnen het plangebied niet uit te sluiten.

Tijdens het onderzoek zijn geen boomnesten of geschikte boomholten voor eekhoorns vastgesteld. Verblijfplaatsen van deze soort kunnen daardoor worden uitgesloten.

Tijdens het veldonderzoek zijn geen sporen of indicaties van marterachtigen vastgesteld. Ook in de gebouwen zijn geen sporen aangetroffen die duiden op verblijfplaatsen.

Om een beter beeld te krijgen of marterachtigen van het plangebied gebruik maken, zijn op potentieel geschikte locaties cameravallen geplaatst. Geen van de camera's of marterbox toonden beelden van marterachtigen. Op de camerabeelden zijn slechts waarnemingen van hazen en enkele ware muizen vastgelegd.

Gezien het bovenstaande zullen eventuele waarnemingen van steenmarter, kleine marterachtigen en eekhoorn binnen het plangebied enkel betrekking hebben op foeragerende of rondtrekkende dieren.

Literatuur

In verspreidingsatlassen zijn enkel meldingen bekend geworden van Nationaal beschermde (niet vrijgestelde) soorten conform artikel 3.10 van de Wet Natuurbescherming, namelijk steenmarter en eekhoorn. Overige verspreidingsgegevens van soorten vermeld onder Artikel 3.5 van de Wet Natuurbescherming zijn niet bekend geworden.

3.4.2 VLEERMUIZEN

Gezien de ecochore¹ van het plangebied en de ecologie van verschillende soorten vleermuizen, kan worden aangenomen dat het plangebied een onderdeel vormt in het leefgebied van verschillende soorten. Met name door de aanwezige bomen en gebouwen, kan de planlocatie voor enkele vleermuissoorten geschikt leefgebied vormen.

In de te slopen gebouwen waren verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten op voorhand niet uit te sluiten. Voor geschikte verblijfplaatsen moet met name gedacht worden aan ruimten achter betimmering, spouwmuren, dakpannen, loodflappen en dergelijke. Om aan- of afwezigheid van vleermuizen vast te kunnen stellen, is aanvullend vleermuis-onderzoek uitgevoerd.

Gedurende het onderzoek zijn drie soorten vleermuizen aangetroffen:

- Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*)
- Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*)
- Rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*)

In bijlage 2 is de verspreidingskaart van het onderzoeksgebied van aangetroffen soorten opgenomen. Hieronder worden de resultaten per onderzoeksperiode behandeld.

3.4.2.1 VOORZOMERONDERZOEK - KRAAMPERIODE

Tijdens het eerste voorzomeronderzoek op 25 mei 2023 is bij de woning een klein zomerverblijf vastgesteld. Hier werd 1 uitvliegende gewone dwergvleermuis waargenomen. Het verblijf was toegankelijk via de loodflap bij de regenpijp. Het verblijf bevindt zich mogelijk onder de dakpannen

¹ Een ecochore is een ruimtelijk begrensde ecologische eenheid, gekenmerkt door een inwendige heterogeniteit in een halfnatuurlijk of cultuurlandschap. Een ecochore bestaat uit een verzameling ecotopen; bijvoorbeeld de verschillende aan elkaar grenzende ecotopen op en rond een erf of binnen een specifiek landschapstype. Samen vormen deze ecotopen een gevarieerd landschap.

maar kan ook alleen achter de loodflap aanwezig zijn. Tijdens het ochtendbezoek werd enige tijd een zwermende en vervolgens inkruipende gewone dwergvleermuis vastgesteld. Het betreft vermoedelijk hetzelfde exemplaar.

Tijdens de tweede avondronde op 18 juni werd circa 2 uur na zonsondergang een foeragerende laatvlieger gehoord bij het bomenlaantje aan de noordwestzijde van het plangebied. Ook werden hier enkele (tot max 3) foeragerende gewone dwergvleermuizen gehoord.

Tijdens enkele bezoeken zijn overvliegende rosse vleermuizen (maximaal 4 exemplaren) gehoord. Deze dieren hadden geen binding met het plangebied.

Overige vleermuissoorten zijn tijdens het voorzomeronderzoek binnen het onderzoeksgebied niet aangetroffen.

3.4.2.2 NAZOMERONDERZOEK – BALTS-/PAARPERIODE

In het onderzoeksgebied zijn tijdens de najaarsrondes geen baltsende dwergvleermuizen aangetroffen. Wel zijn in de directe omgeving enkele foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Ook langs het bomenlaantje zijn tot twee gewone dwergvleermuizen en een laatvlieger vastgesteld. Tijdens het posten zijn hier enkele sociale geluiden gehoord van gewone dwergvleermuis. Er is geen duidelijke balts of baltsvlucht waargenomen.

Van overige soorten is geen baltsgedrag binnen het onderzoeksgebied geconstateerd.

Literatuur

Verspreidingsatlassen van vleermuizen laten aanwezigheid van enkele soorten in het kilometerhok en omliggende hokken zien: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger.

3.5 ONGEWERVELDEN

Tijdens het veldbezoek zijn enkele algemene soorten waargenomen zoals klein koolwitje, atalanta en kleine vuurvlieder. Er zijn geen beschermde soorten uit deze groep aangetroffen. De planlocatie is niet geschikt voor de meeste beschermde of Rode Lijstgenoteerde insectensoorten. Een groot deel van de beschermde soorten heeft een strikte binding met water of is afhankelijk van specifieke, heischrale biotopen. Doordat dergelijke biotopen ontbreken zijn deze soorten niet te verwachten.

Literatuur

Verspreidingsatlassen van ongewervelden laten geen beschermde soorten zien binnen het kilometerhok en omliggende hokken.

4. TOETSING SOORTENBESCHERMING–WET NATUURBESCHERMING

4.1 ALGEMEEN

Sinds 1 januari 2017 is de Wet Natuurbescherming van kracht. De soortenbescherming zoals in deze wetgeving is opgenomen, is de opvolger van de Flora- en faunawet uit 2002. In deze wetgeving is de bescherming van soorten opgenomen in drie artikelen:

- Artikel 3.1
- Artikel 3.5
- Artikel 3.10

Artikel 3.1 beschrijft de vogelsoorten zoals opgenomen in de Europese Vogelrichtlijn. Deze lijst omvat alle inheemse vogelsoorten. Verstoring of opzettelijke verontrusting van broedende vogels is niet toegestaan. Daarnaast zijn er enkele soorten die jaarrond gebruik maken van dezelfde broedlocaties of die afhankelijk zijn van specifieke locaties; deze locaties zijn jaarrond beschermd. Voor vogels is slechts ontheffing mogelijk voor belangen die betrekking hebben op bescherming van flora en fauna, veiligheid voor het vliegverkeer of volksgezondheid.

Soorten die vermeld staan in artikel 3.5 betreffen soorten die zijn opgenomen in bijlage VI van de Europese Habitatrichtlijn, bijlage II van het Verdrag van Bern en bijlage I en het Verdrag van Bonn. Afhankelijk van de ingreep en het effect op beschermde soorten, kunnen nadere onderzoeken met toetsing aan de wetgeving noodzakelijk zijn. Bij eventuele negatieve effecten kan een ontheffing noodzakelijk zijn. De mogelijkheid voor ontheffing wordt getoetst aan de belangen zoals opgenomen in de Europese richtlijnen. Onder dit Artikel vallen bijvoorbeeld alle soorten vleermuizen die door de vermelding op bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn, Europese bescherming genieten. Soorten als bedoeld onder dit artikel worden in deze rapportage aangeduid als strikt beschermde soorten.

Soorten die vermeld staan in artikel 3.10 zijn soorten van nationaal belang. Voor deze soorten geldt een iets milder beschermingsregime. Daarnaast zijn per provincie enkele soorten op de vrijstellingslijst geplaatst voor belangen als ruimtelijke ingrepen en bestendig beheer. Afhankelijk van de aard van de werkzaamheden of doelstelling, kunnen soorten binnen dit artikel zijn vrijgesteld van ontheffing of is nader onderzoek en ontheffing noodzakelijk.

Zie voor een uitgebreidere toelichting bijlage 3.

4.2 EFFECTEN

In deze paragraaf worden de effecten van de werkzaamheden, zoals beschreven in paragraaf 2.4, op beschermde soorten getoetst aan de Wet Natuurbescherming.

4.2.1 FLORA

Binnen het onderzoeksgebied zijn tijdens de quickscan geen beschermde plantensoorten waargenomen. Ook tijdens aanvullende onderzoeksmomenten naar andere soortgroepen zijn geen beschermde vastgesteld. Van beschermde soorten zijn geen groeiplaatsen binnen het gebied te verwachten en ook niet bekend geworden in de literatuur. De locatie biedt geen geschikte groeiplaatsen voor beschermde vaatplanten waardoor deze kunnen worden uitgesloten.

Aangezien beschermde soorten ontbreken, is nader onderzoek of ontheffing niet noodzakelijk.

4.2.2 (BROED)VOGELS

Alle te verwachten vogelsoorten zijn beschermd krachtens de Wet Natuurbescherming en de Vogelrichtlijn. Ontheffing voor deze diergroep is in de meeste gevallen niet mogelijk. Dit betekent dat het verstoren, verontrusten, doden en anderszins van vogels en nesten niet is toegestaan. Deze overtredingen zijn mogelijk door het uitvoeren van de geplande werkzaamheden.

Voor vogels geldt dat deze tijdens de broedperiode het meest gevoelig zijn voor verstoring. De rest van het jaar zijn zij flexibeler en is de kans op nadelige effecten door de werkzaamheden voor de individuen aanzienlijk minder. Hierdoor is het sterk aan te bevelen buiten het broedseizoen te starten met de werkzaamheden waardoor bij aanvang van het broedseizoen het verstoringseffect op vogels minimaal is.

Globaal kan worden gezegd dat de broedperiode, voor de mogelijk aanwezige soorten, ligt tussen 1 maart en 15 juli. Hierbij dient wel te worden op gemerkt dat indien broedende vogels in een andere periode van het jaar worden aangetroffen, hierbij zorgvuldig dient te worden omgegaan zodat verstoring van de broedende vogels wordt voorkomen.

Niet alle vogels maken jaarlijks een nieuw nest om te broeden. Een deel van de soorten gebruikt jaarlijks hetzelfde nest of dezelfde locatie om hun jongen groot te brengen. Ook zijn er soorten die jaarrond gebruik maken van vaste verblijfplaatsen. Voor deze soorten geldt dat de nest- of verblijfloccaties jaarrond beschermd zijn en dat inzichtelijk gemaakt moet worden welke gevolgen de werkzaamheden voor deze soorten hebben.

Door het ministerie van LNV is een lijst opgesteld met vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn: 'Aangepaste lijst beschermde vogelnesten' van het ministerie van LNV 2009 – zie ook bijlage 3. De nestlocaties en vaste verblijfplaatsen van de hierin beschreven soorten zijn ook in perioden beschermd als er tijdelijk geen gebruik van de nestlocatie wordt gemaakt. De betreffende soorten zijn verdeeld in 5 categorieën, zie bijlage 3.

Categorie 1-4 soorten

Tijdens de verschillende onderzoekrondes naar huismus, gierzwaluw en steenuil zijn geen territoria van deze soorten gevonden. Hierdoor kunnen nestlocaties van deze soorten binnen het plangebied worden uitgesloten.

Categorie 5 soorten

Binnen de clusters zijn door de werkzaamheden effecten op soorten van categorie 5 niet uit te sluiten. Hoewel er geen broedlocaties voor soorten uit deze categorie zijn vastgesteld, kunnen de aangetroffen soorten als koolmees, pimpelmees, ekster en nog enkele andere soorten uit deze categorie, binnen het plangebied en de directe omgeving een territorium bezetten en kunnen de soorten in de omgeving foeragerend of broedend worden aangetroffen.

Voor deze soorten geldt dat indien de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd, schade aan individuen, broedlocaties en het voortbestaan van lokale populaties niet te verwachten is. In de nieuwe situatie zullen tuinen en openbaar groen worden aangelegd. Door het behoud van de groenstructuren rondom het plangebied zal het gebied na de ontwikkeling voor de te verwachten soorten wederom kunnen functioneren als onderdeel in het leefgebied. Hierdoor een nadere afweging voor soorten uit deze categorie niet noodzakelijk is.

Door de afwezigheid van categorie 1-4 soorten zijn voor de werkzaamheden ten aanzien van vogels geen specifieke maatregelen noodzakelijk.

Indien de werkzaamheden binnen het broedseizoen worden uitgevoerd of indien er bomen met holten of nesten worden gerooid, kunnen maatregelen noodzakelijk zijn om te voorkomen dat door de werkzaamheden broedende vogels worden verstoord. Dit dient door een ecoloog te worden beoordeeld.

4.2.3 HERPETOFAUNA EN VISSSEN

Alle amfibieën en reptielen en enkele vissoorten zijn beschermd krachtens de Wet Natuurbescherming. In relatie tot het plangebied zijn geen geschikte voortplantingswateren voor vissen of amfibieën aanwezig en ook geschikt voortplantingshabitat voor reptielen ontbreekt. Doordat geschikte biotopen ontbreken, zijn er geen strikt beschermde vissen, amfibieën en reptielen te verwachten, waardoor voor deze groep geen nadere inspanning noodzakelijk is. Eventueel rondzwervende, licht beschermde amfibieënsoorten, als gewone pad, kleine watersalamander en bruine kikker, vallen onder de vrijstellingsregeling waardoor geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk is.

Voor herpetofauna en vissen zijn geen nadere onderzoeken of ontheffing noodzakelijk voor het uitvoeren van de geplande werkzaamheden.

4.2.4 GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN

Delen van het plangebied, in samenhang met omliggende groenstructuren (tuinen en bosschages) vormen in potentie geschikt leefgebied voor soorten als: ware muizen, woelmuizen, algemene spitsmuizen, egel en konijn. De meeste van deze (mogelijk) aanwezige soorten staan vermeld op de vrijstellingslijst van de provincie waardoor een vrijstelling geldt voor Ruimtelijke Ontwikkelingen en Ingrepen en geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk is.

Verblijfplaatsen van niet vrijgestelde soorten zoals kleine marterachtigen (wezel, hermelijn en bunzing), steenmarter en eekhoorn zijn tijdens het onderzoek niet vastgesteld. Eveneens zijn geen sporen en opnamen van deze soorten op de verschillende cameravallen vastgelegd. Hierdoor kan redelijkerwijs worden gesteld dat het plangebied geen (essentieel) leefgebied vormt voor de betreffende soorten waardoor schade aan individuen en populaties kan worden uitgesloten. Hierdoor is geen nadere afweging ten aanzien van deze soorten noodzakelijk.

Overige, niet vrijgestelde, soorten zijn redelijkerwijs uit te sluiten.

Doordat vaste verblijfplaatsen ontbreken, en er geen significant negatieve effecten te verwachten zijn op strikt beschermde soorten, is geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk.

4.2.5 VLEERMUIZEN

In de te slopen woning is de volgende verblijfplaats aangetroffen:

 1 zomerverblijf - gewone dwergvleermuis

De verblijfplaats is toegankelijk via een ruimte achter een loodflap bij een regenpijp en bevindt zich onder de dakpannen of net achter de loodflap. De voorgenomen werkzaamheden, het slopen van het gebouw, zullen resulteren in het ongeschikt raken van de verblijfplaats. Deze ingrepen zijn daardoor in strijd met Artikel 3.5 lid 4 van de Wet Natuurbescherming waardoor een ontheffing met mitigerende maatregelen noodzakelijk is. Een ontheffing is alleen noodzakelijk voor de sloop van de gebouwen en het erf Groenloseweg 44 – zie figuur 2. Behoud van het erf met opgaande beplanting tot aan het moment van sloop is van belang voor het kunnen blijven functioneren van de verblijfplaats van gewone dwergvleermuis.

Deze mitigerende maatregelen, waaronder het afstemmen van de periode van uitvoering op de ecologie van de soort, werende maatregelen en realisatie van mitigatie voorafgaande aan de uitvoering en dergelijke, dienen in een ecologisch protocol te worden beschreven. Een en ander is maatwerk en afhankelijk van de daadwerkelijke uitvoering en mogelijkheden in de toekomstige situatie. In beginsel is het van belang dat er geen moment sprake is van een verminderd aanbod aan vaste verblijfplaatsen. Hierdoor is het noodzakelijk dat ruim vóór de uitvoering van de werkzaamheden nieuwe tijdelijke of permanente verblijfplaatsen in de directe omgeving worden aangebracht waarbij voldoende rekening kan worden gehouden met de gewenningstijd. Een en ander dient te worden beschreven in een ecologisch werkprotocol/projectplan ter onderbouwing van de aan te vragen ontheffing.

Door de aanwezigheid van 1 vaste verblijfplaats van gewone dwergvleermuis is een ontheffing noodzakelijk vóórdat de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd. Eveneens zullen ruim voor de uitvoering mitigerende maatregelen moeten worden getroffen. Deze maatregelen dienen in een ecologisch werkprotocol te worden uitgewerkt. Dit protocol kan als projectplan ter onderbouwing van de ontheffingsaanvraag worden gebruikt.

Voor de overige soorten zijn geen maatregelen noodzakelijk.

4.2.6 LEEFGEBIED VLEERMUIZEN

Het plangebied betreft grotendeels een vrij open agrarisch perceel. Alleen langs de randen van het gebied zijn opgaande (groen)structuren waar enkele foeragerende dieren zijn aangetroffen. Met uitzondering van de vastgestelde verblijfplaats in het te slopen gebouw, vormt het overige, vrij open, gebied geen belangrijk onderdeel in het leefgebied van vleermuizen. Het bebouwen van de open delen van het gebied zal daardoor geen negatieve effecten hebben op in de omgeving aanwezige vleermuizen. Hierdoor is het bouwrijp maken van het plangebied, met uitzondering van de gebouwen en het erf van Groenloseweg 44, wel mogelijk zonder ontheffing - zie figuur 2.

Vleermuizen zijn vrij lichtgevoelig waardoor een toename van verlichting in veel gevallen een negatief effect kan hebben op aanwezige soorten. Met name in aanwezige groenstructuren zoals langs de Nieuwenhuissteeg, is het belangrijk een toename van (strooi)licht te voorkomen. Langs dit fietspad staan reeds (gedeeltelijk) enkele lichtmasten waardoor de laan pleksgewijs wordt aangelicht. Het is sterk aan te bevelen om met name langs deze houtsingel een toename van verlichting te voorkomen.

Figuur 2: Plangebied Leusinkbrink Zuid. Voor de geplande ontwikkelingen binnen het gele kader (sloop bebouwing en erf met opgaand groen) is vooraf een ontheffing noodzakelijk. Het bouwrijp maken van de overige gebiedsdelen kan zonder ontheffing worden uitgevoerd.

4.2.7 ONGEWERVELDEN

De deelgebieden zijn niet geschikt als voortplantings- en leefgebied voor beschermde en Rode lijstgenoteerde vlinders en overige insecten. Beschermde soorten zijn niet te verwachten aangezien de soorten van deze groepen veelal erg kritisch zijn op het biotoop.

Gezien het bovenstaande is geen nader onderzoek naar ongewervelden noodzakelijk.

5. CONCLUSIE

Op het terrein tussen de Groenloseweg, Brinklaan, Nieuwenhuissteeg en Hessenweg te Ruurlo, is Gemeente Berkelland voornemens om een nieuwe woonwijk te realiseren onder de naam Leusinkbrink Zuid. Binnen het plangebied, aan de Groenloseweg 44, is eveneens een voormalige smederij met woning en bijgebouwen aanwezig die voor deze ontwikkeling zal worden gesloopt.

Op de planlocatie is een natuuronderzoek uitgevoerd in de vorm van een quickscan, aangevuld met gericht onderzoek naar verschillende soortgroepen. Aan de hand van de hierdoor verkregen gegevens, aangevuld met literatuuronderzoek, is een goed beeld ontstaan van de waarde van de planlocatie voor beschermde dier- en plantsoorten.

Flora

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen of te verwachten waardoor geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk is.

Vogels

Door de afwezigheid van broedvogels van categorie 1-4 binnen het plangebied, zijn geen nadere maatregelen noodzakelijk ten aanzien van de sloop van de gebouwen en het bouwrijp maken van het plangebied en kunnen de werkzaamheden worden uitgevoerd.

Indien de fysieke werkzaamheden binnen het broedseizoen worden uitgevoerd (globaal genomen binnen de periode 1 maart-15 juli), kunnen maatregelen noodzakelijk zijn om te voorkomen dat door de werkzaamheden broedende vogels worden verstoord of nesten worden vernield doordat diverse soorten als broedvogel in het gebied aanwezig kunnen zijn. Dit dient door een ecooloog te worden beoordeeld.

Herpetofauna en vissen

Voor herpetofauna en vissen zijn geen nadere onderzoeken of ontheffing noodzakelijk voor het uitvoeren van de geplande werkzaamheden. Voor de geplande werkzaamheden is daardoor geen nadere afweging noodzakelijk.

Grondgebonden zoogdieren

Binnen het plangebied zijn geen vaste rust- of verblijfplaatsen van soorten uit deze groep aanwezig. Doordat vaste verblijfplaatsen ontbreken, en er geen significant negatieve effecten te verwachten zijn op strikt beschermde soorten, is geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk.

Vleermuizen

Er is in de te slopen projectwoning 1 locatie van gewone dwergvleermuis vastgesteld. Het betreft hier een zomerverblijf.

Door het slopen van de woning en het rooien van het opgaand groen op het erf, zal deze verblijfplaats verdwijnen waardoor in het kader van de Wet Natuurbescherming een ontheffing met compenserende maatregelen noodzakelijk is vóórdat de sloopwerkzaamheden kunnen worden uitgevoerd.

Het overige deel van het plangebied is voor vleermuizen nauwelijks geschikt. Het bouwrijp maken van de agrarische percelen kan desgewenst zonder ontheffing worden uitgevoerd.

Ongewervelden

Voor ongewervelden is geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk.

Volledigheid onderzoek

Binnen het plangebied zijn enkele natuuronderzoeken uitgevoerd. Samen geven deze onderzoeken een goed en volledig beeld van de aanwezigheid van (strikt) beschermde soorten. Aan de hand van de bevindingen van de onderzoeken, de samenstelling van de aangetroffen soorten en de onderzoeksinspanningen, kan worden gesteld dat er geen strikt beschermde soorten met een essentiële binding met de planlocatie zijn gemist. Hierdoor kan het natuuronderzoek als volledig worden beschouwd.

Op basis van de conclusies in dit rapport kan er onderscheid worden gemaakt in twee soorten werkzaamheden, namelijk:

- a): het slopen van gebouwen en erf
- b): het bouwrijp maken van de agrarische percelen.

Voor de sloop van de gebouwen en het erf Groenloseweg 44 is het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wet Natuurbescherming en het treffen van mitigerende maatregelen voor gewone dwergvleermuis noodzakelijk vóórdat met de feitelijke uitvoering kan worden gestart.

Voor het bouwrijp maken van het plangebied, met uitzondering van het erf Groenloseweg 44, is geen ontheffing noodzakelijk.

GERAADPLEEGDE BRONNEN

Literatuur

Bekker J.P, P. Twisk & A. Diepenbeek (2010). Veldgids Europese zoogdieren. KNNV uitgeverij.

Dienst Regelingen (2009). Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.

E.J. Weeda et al. (2003). Nederlandse Ecologische Flora – Wilde planten en hun relaties. KNNV uitgeverij.

H. Limpens et al. (1997). Atlas van de Nederlandse Vleermuizen – Onderzoek naar verspreiding en ecologie; KNNV-uitgeverij.

Ministerie van EZ (2014). Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis - Pipistrellus Pipistrellus. Geraadpleegd van [Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis \(rvo.nl\)](https://soortenstandaard.gewone-dwergvleermuis.rvo.nl)

Ministerie EZ - Regeling - Wet natuurbescherming - BWBR0037552. (2021, 1 juli). Geraadpleegd van <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2020-01-01#Hoofdstuk1>

Sparrius, L.B., Odé, B. & Beringen, R. (2013) Basisrapport voor de Rode Lijst Vaatplanten 2012. FLORON-rapport 57. FLORON, Nijmegen.

Internetbronnen

NDFD, nationale databank flora en fauna (www.ndff.nl)

Ministerie van EZ (<http://mineleni.nederlandsesoorten.nl>)

Ravon, website met soortinformatie over reptielen, amfibieën en vissen (www.ravon.nl)

Waarneming.nl, website met soortenwaarnemingen in Nederland (www.waarneming.nl)

BIJLAGEN

- Bijlage 1: Impressie plangebied
- Bijlage 2: Verspreidingskaarten aangetroffen soorten: Verspreidingskaart vleermuizen
- Bijlage 3: Toelichting Wet Natuurbescherming – soortenbescherming

BIJLAGE 1 - IMPRESSIE PLANGEBIED

Bijschriften foto's

1. De te slopen woning Groenloseweg 44
2. Opstallen behorende bij de te slopen woning
3. Overzicht vanaf hoek Brinklaan/Nieuwenhuissteeg
4. Detailfoto houtopstand Nieuwenhuissteeg
5. Maisperceel vanaf de Hessenweg
6. Struweel op de grens van maisperceel en grasstrook.

BIJLAGE 2 – VERSPREIDINGSKAARTEN AANGETROFFEN SOORTEN

Verspreidingskaart vleermuizen

Verspreidingskaart waargenomen vleermuizen. Het rode kader betreft het onderzochte plangebied.

Legenda:

- - gewone dwergvleermuis
- - laatvlieger
- - rosse vleermuis

- Ster - zomerverblijf
- Stip - losse waarnemingen - *indicatief*
- Lijn - foerageergebied en vliegroutes
- Bliksemschicht - balts of sociale roep

BIJLAGE 3 - TOELICHTING WET NATUURBESCHERMING – SOORTENBESCHERMING

Sinds 1 januari 2017 is de Wet Natuurbescherming van kracht. Deze wet is de soortgerichte implementatie van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn en vervangt de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet.

Hoofdstuk 3 van de Wet Natuurbescherming regelt de bescherming van flora en fauna op soortniveau. Activiteiten waarbij schade wordt gedaan aan beschermde dieren of planten zijn in principe verboden, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het “nee, tenzij”-principe). Het is dan ook altijd zaak om, waar mogelijk, activiteiten uit te voeren zonder schade aan beschermde dieren en planten aan te brengen.

De wet erkent de *intrinsieke waarde* van in het wild levende dieren. In de wet is dan ook een zorgplicht opgenomen waarin van iedereen wordt geacht voldoende zorg¹ in acht nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving. Dit is vastgelegd in *Artikel 1.11 van de Wet Natuurbescherming*.

Naast de aandacht voor beschermde soorten geldt voor alle in het wild levende dieren en planten een zorgplicht. Deze is vastgelegd in Artikel 1.11 van de Wet Natuurbescherming:

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Voor de in deze rapportage gemaakte toetsing zijn met name de onderstaande artikelen met verbodsbepalingen van toepassing:

- Artikel 3.1
- Artikel 3.5 en 3.8 lid 5
- Artikel 3.10

§ 3.1 - Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

§ 3.2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.8 – lid 5

Lid 5: Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b. zij is nodig:
 - i. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - ii. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - iii. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
 - iv. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
 - v. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;
- c. er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

§ 3.3. Beschermingsregime andere soorten – nationaal

Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of

- c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8 (ontheffingen voor soorten genoemd in Artikelen 3.5 *Red.*), met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - i. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - ii. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - iii. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - iv. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - v. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - vi. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - vii. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied,
 - viii. in het algemeen belang, of
 - ix. bestendig gebruik
 3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Ontheffing en Vrijstellingsregeling

Wanneer beschermde soorten, zoals bedoeld onder Artikel 3.1, 3.5 en 3.10, voorkomen in een gebied dienen er maatregelen getroffen te worden om behoud van de lokale populatie, bescherming van individuen en de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen. Hiervoor dienen mitigerende en mogelijk compenserende maatregelen getroffen te worden. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door het bevoegd gezag. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de bepalingen in de Wet Natuurbescherming. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Wet Natuurbescherming.

Indien vaste verblijfplaatsen worden beschadigd of weggehaald of behoud van de lokale populatie dan wel bescherming van de aanwezige individuen niet voldoende kan worden gegarandeerd, dienen compenserende maatregelen te worden uitgevoerd én dient een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. In de meeste gevallen zal dit de betreffende provincie zijn. Voor deze soorten geldt echter dat alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang genoemd in de betreffende Artikelen.

Elke provincie heeft een soortenlijst gepubliceerd waarin soorten, zoals bedoeld in Artikel 3.10, in die betreffende provincie zijn vrijgesteld voor ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden en bestendig beheer en onderhoud.

Vogels

Verblijfplaatsen van broedvogels zijn door de Wet Natuurbescherming beschermd. Tijdens werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels. De Wet Natuurbescherming kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 3.1. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. Deze groep is opgedeeld in enkele categorieën waarop de verbodsbepalingen van artikel 3.1 lid 2 jaarrond van kracht zijn:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Het betreft de vogelsoorten:

 Boomvalk	(<i>Falco subbuteo</i>)
 Buizerd	(<i>Buteo buteo</i>)
 Gierzwaluw	(<i>Apus apus</i>)
 Grote gele kwikstaart	(<i>Motacilla cinerea</i>)
 Havik	(<i>Accipiter gentilis</i>)
 Huismus	(<i>Passer domesticus</i>)
 Kerkuil	(<i>Tyto alba</i>)
 Oehoe	(<i>Bubo bubo</i>)
 Ooievaar	(<i>Ciconia ciconia</i>)
 Ransuil	(<i>Asio otus</i>)
 Roek	(<i>Corvus frugilegus</i>)
 Slechtvalk	(<i>Falco peregrinus</i>)
 Sperwer	(<i>Accipiter nisus</i>)
 Steenuil	(<i>Athene noctua</i>)
 Wespandief	(<i>Pernis apivorus</i>)
 Zwarte wouw	(<i>Milvus migrans</i>).

Er zijn ook vogelnesten die worden aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet strikt beschermd.

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Wanneer een jaarrond beschermd nest wordt aangetroffen, dan dient altijd een omgevingscheck uitgevoerd te worden. Een deskundige dient te onderzoeken of er voor de soort in de omgeving voldoende plekken en materiaal aanwezig zijn om zelf een vervangende locatie te vinden en een vervangend nest te maken. Indien dit niet mogelijk is, dient een vervangende nestlocatie aangeboden te worden. Wanneer dit ook niet mogelijk blijkt, dient een ontheffing aangevraagd te worden. Ontheffing kan alleen verkregen worden op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Wettelijke belangen zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid of openbare veiligheid.

Gedragscode

Voor regulier voorkomende werkzaamheden en ruimtelijke ontwikkeling kan een vrijstelling van de verbodsbepalingen mogelijk zijn als u handelt conform een goedgekeurde gedragscode. Het kan gaan om handelingen in het kader van bestendig beheer of onderhoud, bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkeling of inrichting. Zo is het onder de Wet Natuurbescherming mogelijk om via een gedragscode Europees beschermde vogel- en andere dier- en plantensoorten vrij te stellen bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, mits er sprake is van een bij respectievelijk Vogelrichtlijn of Habitatrichtlijn genoemd belang. In een gedragscode is beschreven hoe zorgvuldig gewerkt wordt opdat schade aan beschermde dieren en planten wordt voorkomen of tot een minimum beperkt. Voorwaarde is wel dat gewerkt dient te worden volgens een door de minister vastgestelde gedragscode. Hierbij is het van belang dat de gedragscode op de juiste wijze is geïmplementeerd in de organisatie of in het totaalplan van de werkzaamheden.

Voor meer informatie over de toepassing van de Wet Natuurbescherming: zie de brochure van het ministerie van Economische Zaken: “Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen” – 3 december 2016.